

ผลการเตรียมความพร้อมในการฝึกปฏิบัติการพยาบาล โดยใช้สถานการณ์จำลองเสมือนจริงต่อการรับรู้ความสามารถ ในการปฏิบัติการพยาบาลบนหอผู้ป่วย

ศุภรัตน์ แจ่มแจ้ง* วิภารัตน์ ยมดิษฐ์*
บำเพ็ญ พงศ์เพชรดิศ* ดวงแข พิทักษ์สิน*
ปิยะนาฏ ช่างเสียง* อังคณา หมอนทอง*

บทคัดย่อ

วิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลองแบบกลุ่มเดียววัดก่อนและหลังการทดลอง เพื่อศึกษาผลการเตรียมความพร้อมในการฝึกการปฏิบัติการพยาบาลโดยใช้สถานการณ์จำลองเสมือนจริง โดยเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนการรับรู้ความสามารถในการปฏิบัติการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลก่อนและหลังการเตรียมความพร้อมและศึกษาความพึงพอใจต่อการเตรียมความพร้อมในการฝึกปฏิบัติการพยาบาลโดยใช้สถานการณ์จำลองเสมือนจริงของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิตชั้นปีที่ 2 วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ราชบุรี มีจำนวน 79 ราย กลุ่มตัวอย่างทั้งหมดได้รับการเตรียมความพร้อมในการฝึกปฏิบัติการพยาบาลโดยใช้สถานการณ์จำลองเสมือนจริง ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลในระลอกก่อนและหลังการเตรียมความพร้อม เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วยแบบสอบถามการรับรู้ความสามารถในการปฏิบัติการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลแบบประเมินความพึงพอใจต่อการเตรียมความพร้อมในการฝึกปฏิบัติการพยาบาลโดยใช้สถานการณ์จำลองเสมือนจริง ซึ่งผ่านการตรวจสอบความตรงของเนื้อหาและมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .82 และ .78 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบที (paired t-test) ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. นักศึกษาพยาบาลมีคะแนนเฉลี่ยการรับรู้ความสามารถในการปฏิบัติการพยาบาลหลังการเตรียมความพร้อมในการฝึกปฏิบัติการพยาบาลโดยใช้สถานการณ์จำลองเสมือนจริงสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยการรับรู้ความสามารถในการปฏิบัติการพยาบาลก่อนการเตรียมความพร้อม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001
2. นักศึกษาพยาบาลมีความพึงพอใจต่อการเตรียมความพร้อมในการฝึกปฏิบัติการพยาบาลโดยใช้สถานการณ์จำลองเสมือนจริงอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.05 , SD = .35)

คำสำคัญ: สถานการณ์จำลองเสมือนจริง; การรับรู้; ปฏิบัติการพยาบาล

Effects of Using Simulation-Based Learning for Preparation of Nursing Practicum on Perceptions of Self Efficacy in Performing Nursing Care in a Hospital.

Supparat Jamjang*, Viparat Yomdit*

Bampen Pongphetdit*, Duangkhae Pitaksin*

Piyanat Changsieng*, Angkana Montong*

Abstract

This quasi-experimental research study aimed to examine the effects of using Simulation-Based Learning for Preparation of Nursing Practicum in a Hospital, to compare the level of perceived self-efficacy of nursing students in performing nursing care before and after the experiment, and to study the level of nursing students' satisfaction. The sample consisted of 79 sophomore nursing students of Borommarajonnani college of Nursing, Ratchaburi, of the academic year 2014. All subjects received the Simulation-Based Learning for Nursing Practice Preparation. The instruments used for collecting data was a questionnaire with content validity and reliabilities by Cronbach's alpha coefficients of .82, and .78. Data analysis involved descriptive statistics including frequency, percentage, standard deviation, and paired t-test. The results were as follows:

1. The mean score of perceived self-efficacy of the nursing students after the experiment were significantly higher than that of before the experiment ($p < .001$);
2. Nursing students' satisfaction with Simulation-Based Learning for nursing practice preparation was at the high level ($\bar{X} = 4.05$, $SD = .35$). The findings suggest that the teachers who teach in this subject should provide nursing students with learn experiences using Simulation-Based Learning for nursing practice preparation so that they can be more confidence and able to provide nursing care to patients in a hospital.

Keywords: simulation-based learning; nursing skill; self efficacy; performing nursing

*Borommarajonnani college of Nursing, Ratchaburi, e-mail: Jamjangnoi@hotmail.com

ความเป็นมาและความสำคัญ

พยาบาลเป็นวิชาชีพที่เกี่ยวข้องกับดูแล ส่งเสริม ป้องกันและฟื้นฟูสุขภาพมนุษย์ ผู้ปฏิบัติการพยาบาลจึงจำเป็นต้องมีความรู้ในศาสตร์ทางการพยาบาลและสามารถปฏิบัติการให้การพยาบาลตามมาตรฐานวิชาชีพ การจัดการศึกษาวิชาชีพการพยาบาล เป็นการจัดการเรียนการสอนทั้งการเรียนในภาคทฤษฎีและการฝึกภาคปฏิบัติ การสอนภาคปฏิบัติ จึงเป็นหัวใจสำคัญของการศึกษาพยาบาลที่จะนำไปสู่การดูแล (caring) และการปฏิบัติการพยาบาล (nursing care) ได้อย่างถูกต้อง สอดคล้องกับความต้องการของผู้รับบริการ ช่วยให้นักศึกษามีความสามารถในทางปฏิบัติการพยาบาลได้อย่างมั่นใจ และผู้รับบริการปลอดภัย การฝึกภาคปฏิบัติจึงเป็นการศึกษาที่ส่งเสริมให้นักศึกษาได้มีโอกาสปฏิบัติจริง เพื่อให้เกิดการเรียนรู้อย่างถูกต้องตามมาตรฐานวิชาชีพ นอกจากนี้ยังเป็นการสนับสนุนนักศึกษาให้มีทักษะการแก้ปัญหาและการตัดสินใจ¹ จากประสบการณ์การจัดการเรียนการสอนภาคปฏิบัติบนหอผู้ป่วยที่ผ่านมาพบว่า นักศึกษาไม่มั่นใจในตนเอง กลัวผู้ป่วยจะเกิดอันตรายไม่กล้าให้การพยาบาล และจากการวิจัยการเตรียมความพร้อมก่อนการขึ้นฝึกปฏิบัติงาน² พบว่า การเตรียมความพร้อมในการปฏิบัติการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลในด้านตนเอง ด้านผู้สอนภาคปฏิบัติและด้านสภาพแวดล้อมมีความสัมพันธ์กับความสามารถในการฝึกปฏิบัติการพยาบาลบนหอผู้ป่วย การเตรียมความพร้อมในการฝึกปฏิบัติการพยาบาลบนหอผู้ป่วยอย่างมีแบบแผนช่วยลดความวิตกกังวลในการฝึกภาคปฏิบัติงานของนักศึกษาพยาบาล³

ดังนั้นก่อนการขึ้นฝึกปฏิบัติทางการพยาบาลบนหอผู้ป่วยของนักศึกษา ควรจัดกิจกรรมโดยให้มีโอกาส ทบทวนความรู้และทักษะปฏิบัติการพยาบาลให้เกิดความมั่นใจ เพื่อให้ นักศึกษามีความพร้อมในการขึ้นฝึกปฏิบัติงาน จากการทบทวนงานวิจัยพบว่าสถานการณ์จำลองจะมีส่วนเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมของมนุษย์ในการ

แสดงออกภายใต้สถานการณ์ใดสถานการณ์หนึ่งที่ไมอาจศึกษาได้โดยตรง การสร้างสถานการณ์จำลองขึ้นมา มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ได้ฝึกคิด วิเคราะห์ แก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น โดยคำนึงถึงความรู้พื้นฐานของผู้เรียนเป็นหลัก⁴ นอกจากนี้กิจกรรมการสอนโดยใช้สถานการณ์จำลองยังฝึกให้ผู้เรียนได้คิดและตัดสินใจ โดยให้ผู้เรียนได้เข้าไปอยู่ในสถานการณ์จำลองที่เกิดขึ้น ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงกระบวนการคิดไปสู่สถานการณ์จริงได้ สถานการณ์จำลองจึงเป็นเครื่องมือที่สำคัญที่จะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ใกล้เคียงกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นจริง ทำให้ผู้เรียนได้มีประสบการณ์ในการคิดและตัดสินใจ เนื่องจากการปฏิบัติงานบางครั้งไม่สามารถปรับเปลี่ยนสถานการณ์ได้ในทันที

การเรียนรู้โดยการจำลองสถานการณ์เสมือนจริง⁵ (Simulation-Based Learning, SBL) เป็นวิธีสอนโดยการใช้สถานการณ์จำลอง เป็นกระบวนการที่ผู้สอนใช้ในการช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด โดยให้ผู้เรียนลงไปเล่นในสถานการณ์ที่มีบทบาท ข้อมูลและกติกาการเล่น ที่สะท้อนความเป็นจริง และมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งต่างๆ ที่อยู่ในสถานการณ์นั้นๆ โดยใช้ข้อมูลที่มีสภาพคล้ายกับข้อมูลในความเป็นจริง ในการตัดสินใจและแก้ปัญหาต่างๆ ซึ่งการตัดสินใจนั้นจะส่งผลถึงผู้เล่นในลักษณะเดียวกับที่เกิดขึ้นในสถานการณ์จริง จึงเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการสอนที่จะช่วยลดความผิดพลาดที่เกิดขึ้น โดยเฉพาะในการฝึกปฏิบัติการพยาบาลที่ต้องปฏิบัติต่อผู้ป่วยด้วยบริการมาตรฐานแห่งวิชาชีพและความปลอดภัย ดังนั้นผู้วิจัยจึงนำ SBL มาเป็นเครื่องมือในการเตรียมความพร้อมในการฝึกปฏิบัติการพยาบาลบนหอผู้ป่วยให้กับนักศึกษา ในการเรียนรู้และฝึกปฏิบัติการพยาบาล ส่งผลให้นักศึกษามีการรับรู้ความสามารถในการปฏิบัติการพยาบาลบนหอผู้ป่วย มีความพร้อมในการปฏิบัติการพยาบาลและมีความพึงพอใจในการเรียนภาคปฏิบัติ

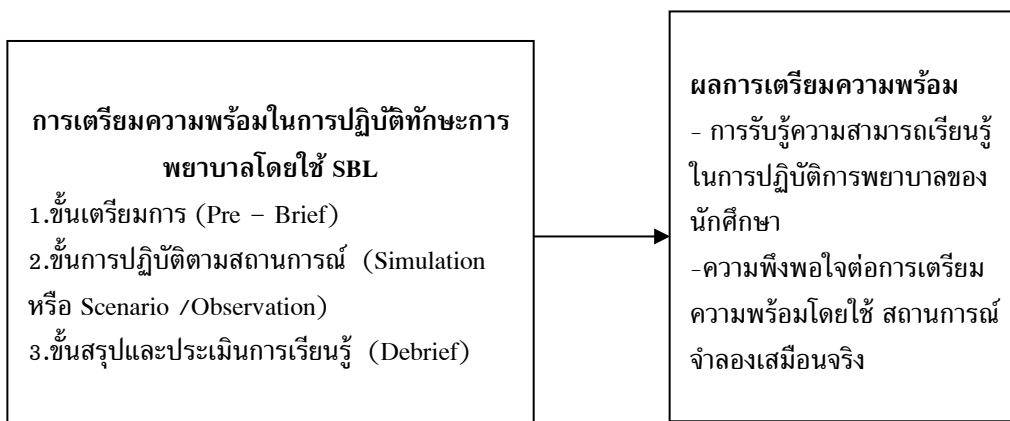
วัตถุประสงค์การวิจัย

1) เปรียบเทียบคะแนนการรับรู้ความสามารถในการปฏิบัติการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลก่อนและหลังการเตรียมความพร้อมในการฝึกปฏิบัติการพยาบาล

โดยใช้สถานการณ์จำลองเสมือนจริง

2) เพื่อศึกษาความพึงพอใจต่อการเตรียมความพร้อมในการฝึกปฏิบัติการพยาบาลโดยใช้ สถานการณ์จำลองเสมือนจริงของนักศึกษาพยาบาล

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิต ชั้นปีที่ 2 ปีการศึกษา 2557 ภาคการศึกษาที่ 2 วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ราชบุรี จำนวน 79 คน ที่ฝึกปฏิบัติวิชาชีพปฏิบัติหลักการและเทคนิคการพยาบาล

ก่อนและหลังการเตรียมความพร้อม และศึกษาความพึงพอใจต่อการเตรียมความพร้อมในการปฏิบัติทักษะการพยาบาลโดยใช้ SBL ของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิตชั้นปีที่ 2 วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ราชบุรี ปีการศึกษา 2557

วิธีดำเนินการวิจัย

วิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi-Experimental Research) แบบกลุ่มเดียววัดก่อนและหลังการทดลอง เพื่อศึกษาผลการเตรียมความพร้อมในการฝึกปฏิบัติการพยาบาลโดยใช้สถานการณ์จำลอง เสมือนจริงต่อการรับรู้ความสามารถในการปฏิบัติการพยาบาลบนหอผู้ป่วย โดยเปรียบเทียบคะแนนการรับรู้ความสามารถในการปฏิบัติการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล

ขั้นตอนการเตรียมความพร้อมในการฝึกปฏิบัติการพยาบาลโดยใช้สถานการณ์จำลองเสมือนจริง (Simulation-Based Learning) ผู้วิจัยใช้แนวคิดการรับรู้ความสามารถตนเอง (Perceived self-efficacy) ของเบนดูรา⁶ ที่อธิบายว่าการรับรู้ความสามารถตนเองเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการทางความคิด และเป็นตัวเชื่อมระหว่างความรู้และการกระทำ มีบทบาทสำคัญในการเป็นศูนย์กลางทางจิตใจและก่อให้เกิดความรู้สึกว่า “ฉันทำได้” ถ้าบุคคลเชื่อว่าตนไม่มีความสามารถที่จะกระทำ

กิจกรรมนั้นสำเร็จได้ ก็จะเกิดความกลัวและหลีกเลี่ยงการกระทำนั้นๆ แต่ถ้าบุคคลนั้นมีความมั่นใจว่าสามารถกระทำกิจกรรมนั้นได้ จะไม่เกิดความกลัวหรือหวาดกลัวล่วงหน้าก่อนที่จะแสดงพฤติกรรม และยังทำให้บุคคลเกิดความเพียรพยายามไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค ยิ่งมีความคาดหวังและได้ผลลัพธ์ในสิ่งที่คาดหวัง จะเป็นแรงเสริมต่อสมรรถนะแห่งตน ดังนั้นผู้วิจัยจึงนำแนวคิดดังกล่าวมาใช้ในการเตรียมตัวนักศึกษาด้านความรู้และทักษะทางการพยาบาลก่อนการฝึกปฏิบัติงานจริง ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้สถานการณ์จำลองเสมือนจริงประกอบด้วย ดังนี้

1. การเตรียมก่อนการสอน

1.1 อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชาปฐมนิเทศรายวิชา

1.2 ประเมินการรับรู้ความสามารถในการฝึกปฏิบัติงานของนักศึกษา

1.3 ให้นักศึกษาทบทวนและฝึกทักษะการพยาบาลที่ห้องปฏิบัติการทางการพยาบาลต่างๆ ได้แก่ การทำแผล การฉีดยา การให้สารน้ำทางหลอดเลือดดำ การใส่สายให้อาหาร การดูดเสมหะและการให้ออกซิเจน การตรวจวัดสัญญาณชีพ และการป้องกันการแพร่กระจายเชื้อ

1.4 อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชา เตรียมนักศึกษาให้พร้อมกับการเรียนการสอน โดยใช้สถานการณ์จำลองเสมือนจริง (Simulation-Based Learning : SBL) โดยอธิบายวิธีการเรียน การเตรียมตัว การแนะนำหุ่นมนุษย์จำลองและสถานที่ บทบาทของผู้เรียนและผู้สอน

1.5 อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชาแจกสถานการณ์จำลองแก่นักศึกษาล่วงหน้าอย่างน้อย 1 วัน เพื่อให้นักศึกษาเตรียมความรู้ก่อนฝึกปฏิบัติจริง โดยนักศึกษา 1 กลุ่ม/1 สถานการณ์

1.6 อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชา จัดช่วงเวลาให้เวลานักศึกษาเข้าศึกษาหุ่นมนุษย์จำลองและห้องเรียน

ทำความเข้าใจกับสิ่งแวดล้อม และสิ่งต่างๆ ในห้องเรียน ก่อนวันฝึกปฏิบัติจริง

1.7 อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชา ชี้แจงแนวทางการประเมินผู้ป่วยและแนวทางการรายงาน

1.8 เตรียมหุ่นมนุษย์จำลองและเตรียมห้องเรียน และต้องใช้เครื่องมือ วัสดุ อุปกรณ์และเวชภัณฑ์ให้สอดคล้องกับสถานการณ์จำลองที่กำหนด

2. การสอนโดยใช้สถานการณ์จำลองเสมือนจริง มี 3 ขั้นตอนดังนี้

2.1 ขั้นนำ (Pre-brief) เป็นขั้นตอนการเตรียมการ/แนะนำ ใช้เวลาประมาณ 20 นาที

2.2 ขั้นตอนการสอน (Simulation หรือ Scenario/Observation) ใช้เวลาประมาณ 20 นาที กิจกรรมในขั้นตอนนี้ คือ ผู้เรียนลงมือปฏิบัติการในการดูแลผู้ป่วยที่กำหนดในสถานการณ์ผู้เรียนแสดงบทบาทตามที่ได้รับมอบหมาย โดยมีผู้สอนคอยให้ข้อมูลพื้นฐานให้คำแนะนำและดูแลการเรียนรู้โดยการสังเกต บันทึกและให้คะแนน และเมื่อสิ้นสุดการเรียนรู้ต้องมีการสะท้อนกลับผลการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นร่วมกันระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน

2.3 ขั้นสรุปและประเมินการเรียนรู้ (Debrief) ขั้นตอนนี้ผู้เรียนได้ใช้เวลาที่จะบอกความรู้สึกเกี่ยวกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้น สะท้อนคิดและตระหนักด้วยตนเอง ถึงการปฏิบัติการ วิธีการแก้ปัญหา การตัดสินใจที่เกิดขึ้น และวางแผนการพัฒนาตนเองในการที่จะนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปปฏิบัติจริงตามบทบาทของพยาบาลและสามารถเชื่อมโยงการปฏิบัตินั้นไปหาเนื้อหาวิชาที่เรียนใช้เวลาประมาณ 30 นาที ประกอบด้วย

3. สรุปและประเมินผล

3.1 การบรรยาย (Descriptive Phase) เป็นการสอบถามความรู้สึกของผู้เรียนต่อสถานการณ์และความรู้สึกของตนเอง ซึ่งในขั้นนี้อาจให้ผู้เรียนในกลุ่มสังเกตการณ์ร่วมสะท้อนความรู้สึก และพฤติกรรมของผู้เรียน

3.2 การวิเคราะห์ (Analysis Phase) ผู้สอนจะสะท้อนผู้เรียนในสิ่งที่ผู้เรียนทำได้ดี และส่วนที่ผู้เรียนบกพร่อง จะไม่ตำหนิ แต่จะเน้นการให้กำลังใจ การเสริมแรงบวกให้ผู้เรียน วิเคราะห์ตามหลัก 6 PA (Performance Agreement)

3.3 การนำไปประยุกต์ใช้ (Application Phase) การที่ผู้เรียนฝึกฝนจนเกิดความมั่นใจที่จะสามารถนำไปปฏิบัติได้ โดยตระหนักถึงคุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณวิชาชีพ โดยการปฏิบัติกับหุ่นเสมือนเป็นผู้ป่วยจริง และร่วมทำงานเป็นทีม จนกระทั่งผู้เรียนสะท้อนความรู้สึกให้รับรู้ว่าจะนำไปใช้จริงอย่างไร

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ชุดที่ 1 แบบสอบถามการรับรู้ความสามารถในการปฏิบัติการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นเองโดยศึกษาจากตำรา เอกสารและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง มีจำนวน 10 ข้อ

ชุดที่ 2 แบบประเมินความพึงพอใจต่อการเตรียมความพร้อมในการปฏิบัติทักษะการพยาบาล โดยใช้ SBL ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับความพึงพอใจต่อการเตรียมความพร้อมในการปฏิบัติทักษะการพยาบาลโดยใช้ SBL จำนวน 10 ข้อ

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

1. แบบสอบถามทั้ง 2 ชุดที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ได้ผ่านการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยผู้เชี่ยวชาญด้านการเรียนการสอนทางการพยาบาล จำนวน 2 ท่าน อาจารย์พยาบาลที่มีประสบการณ์ในการจัดการเรียนการสอนแบบ SBL จำนวน 1 ท่าน และได้ปรับปรุงแก้ไขความตรงตามเนื้อหา และความชัดเจนด้านภาษาตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประเมินค่าของลิเคิร์ต (Likert Rating Scale) 5 ระดับ

2. คณะผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิตชั้นปีที่ 2 รุ่น 30 วิทยาลัย

พยาบาลบรมราชชนนี ราชบุรี จำนวน 30 คน ตรวจสอบความเที่ยง (Reliability) ของแบบสอบถามโดยใช้วิธีสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) เท่ากับ .82 และ .78 ตามลำดับ

การแปลผล

คะแนนค่าเฉลี่ยและความพึงพอใจของนักศึกษาแบ่งเป็น 5 ระดับ ตามค่าเฉลี่ยของคะแนน ดังต่อไปนี้

4.51 – 5.00 หมายความว่ามีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด

3.51 – 4.50 หมายความว่ามีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก

2.51 – 3.50 หมายความว่ามีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง

1.51 – 2.50 หมายความว่ามีความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อย

ต่ำกว่า 1.50 หมายความว่ามีความพึงพอใจอยู่ในระดับไม่ต่ออย่างยิ่งหรือไม่พึงพอใจ

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์โดยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ ตามลำดับดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง นำมาแจกแจงความถี่ และคำนวณค่าร้อยละ

2. เปรียบเทียบคะแนนการรับรู้ความสามารถในการปฏิบัติการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลก่อนและหลังการเตรียมความพร้อมในการปฏิบัติทักษะการพยาบาลโดยใช้ SBL โดยใช้การทดสอบที (Pair t-test)

3. คะแนนความพึงพอใจต่อการเตรียมความพร้อมในการปฏิบัติทักษะการพยาบาลโดยใช้ SBL ของนักศึกษาพยาบาล โดยหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลกระทบในจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ คณะผู้วิจัยได้ยึดแนวทางปฏิบัติจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์โดยผ่านคณะกรรมการการวิจัยในมนุษย์ของวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนราธิวาส และการพิทักษ์สิทธิ์ผู้ร่วมวิจัยตามระเบียบวิธีการวิจัยในมนุษย์

ผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลได้ผลดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

นักศึกษาพยาบาลทั้งหมดจำนวน 79 คน ส่วนใหญ่

เป็นเพศหญิงร้อยละ 96.20 เหตุผลที่เข้ามาเรียนพยาบาลมากที่สุดคือ เป็นความต้องการของผู้ปกครอง ร้อยละ 50.60 มีเจตคติต่อวิชาชีพพยาบาลในระดับเฉยๆ ร้อยละ 60.80

ตอนที่ 2 คะแนนการรับรู้ความสามารถในการปฏิบัติการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลก่อนและหลังการทดลอง

จากการวิเคราะห์คะแนนการรับรู้ความสามารถในการปฏิบัติการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลก่อนและหลังการเตรียมความพร้อมในการฝึกปฏิบัติการพยาบาลโดยใช้สถานการณ์จำลองเสมือนจริงได้ผลดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนการรับรู้ความสามารถในการปฏิบัติการพยาบาลก่อนและหลังการเตรียมฯ (N = 79)

ลำดับที่	ข้อรายการ	ค่าคะแนนก่อน		ค่าคะแนนหลัง	
		$\bar{x}$	SD	$\bar{x}$	SD
1.	ฉันสามารถจัดการปัญหาต่างๆ ที่เข้ามาในชีวิตของฉันได้	3.43	.57	3.67	.54
2.	เมื่อฉันตั้งเป้าหมายใดไว้ ฉันจะดำเนินการจนบรรลุเป้าหมาย	3.73	.63	4.00	.57
3.	ฉันสามารถฝึกปฏิบัติการพยาบาลให้สำเร็จได้ ถึงแม้ว่าจะเป็นสิ่งที่ฉันไม่ชอบก็ตาม	3.72	.60	4.08	.55
4.	เมื่อฉันพยายามที่จะเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ ฉันจะไม่เลิกเรียนรู้แม้ว่าในระยะแรกจะไม่ประสบความสำเร็จก็ตาม	3.68	.61	4.08	.53
5.	ฉันสามารถสร้างและรักษาสัมพันธภาพที่ดีกับเพื่อนๆ ผู้ป่วย และญาติผู้ป่วยได้	3.81	.60	4.22	.62
6.	การฝึกปฏิบัติการพยาบาลที่ผ่านมาทำให้ฉันมีความพยายามและตั้งใจเรียนมากขึ้น	3.71	.58	4.27	.55
7.	เมื่อมีปัญหาที่ไม่คาดคิดในการปฏิบัติการพยาบาลเกิดขึ้น ฉันก็สามารถจัดการกับปัญหานั้นได้	3.12	.68	3.51	.65
8.	แม้การปฏิบัติการพยาบาลจะดูยากและเป็นสิ่งใหม่สำหรับฉัน ฉันก็จะพยายามปฏิบัติดูก่อน	3.92	.65	4.18	.57
9.	ฉันสามารถพึ่งตนเองได้ภายใต้การดูแลของอาจารย์	3.67	.55	4.06	.72
10.	ถ้าพบว่าการปฏิบัติกิจกรรมการพยาบาลโดยยาก ฉันจะพยายามฝึกปฏิบัติเพิ่มเติมให้เกิดความสำเร็จ	4.06	.63	4.30	.53
รวม		3.68	.25	4.04	.28

จากตาราง 1 พบว่า คะแนนการรับรู้ความสามารถในการปฏิบัติการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลหลังการเตรียมความพร้อมมาภาพรวมมีค่าเฉลี่ยมากกว่าก่อนการเตรียมฯ ($\bar{X}=4.04$, $SD=.28$, $\bar{X}=3.68$, $SD=.25$) โดยข้อรายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือถ้าพบว่าการปฏิบัติกิจกรรมการพยาบาลโดยยาก ฉันจะพยายามฝึกปฏิบัติเพิ่มเติมให้เกิดความสำเร็จ ภายหลังการเตรียมมีค่าเฉลี่ยมากกว่าก่อนการเตรียม ($\bar{X}=4.30$, $SD=.53$, $\bar{X}=4.06$, $SD=.63$) และข้อรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือเมื่อมีปัญหาที่ไม่คาดคิดในการปฏิบัติการพยาบาลเกิดขึ้น ฉันก็สามารถจัดการกับปัญหานั้นได้ภายหลังการเตรียมมีค่า

เฉลี่ยมากกว่าก่อนการเตรียม ($\bar{X}=3.51$, $SD=.65$, $\bar{X}=3.12$, $SD=.68$)

ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนการรับรู้ความสามารถในการปฏิบัติการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลก่อนและภายหลังการเตรียมความพร้อมในการฝึกปฏิบัติการพยาบาลโดยใช้สถานการณ์จำลองเสมือนจริง ด้วยสถิติ paired t-test พบว่านักศึกษาพยาบาลมีค่าเฉลี่ยของคะแนนการรับรู้ความสามารถในการปฏิบัติการพยาบาลสูงกว่าก่อนการเตรียมความพร้อมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ดังแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนการรับรู้ความสามารถก่อนและหลังการเตรียมความพร้อมฯ ($n = 79$)

การรับรู้ความสามารถในการปฏิบัติการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล	$\bar{x}$	SD	t	p-value
ก่อนเตรียมความพร้อม	3.68	.25		
หลังเตรียมความพร้อม	4.04	.28	-14.14	.000***

*** $p<.001$

จากการวิเคราะห์ความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการเตรียมความพร้อมในการฝึกปฏิบัติการพยาบาลโดยใช้สถานการณ์จำลองเสมือนโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.13$, $SD=.35$) โดยข้อรายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ อาจารย์ดูแลเอาใจนักศึกษเป็นอย่างดี อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.65$, $SD=.48$) รองลงมา

คือ มีความตั้งใจต่อการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.51$, $SD=.59$) และข้อรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ท่านได้เรียนรู้ในการสร้างสัมพันธภาพกับผู้ป่วย อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.81$, $SD=.77$) ดังรายละเอียดในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการเตรียมความพร้อม (n = 79)

ลำดับที่	ข้อรายการ	ค่าคะแนน	
		$\bar{x}$	SD
1.	การเรียนรู้การสอนแบบSBLช่วยทำให้ท่านพร้อมต่อการฝึกปฏิบัติงานอย่างเต็มที่ทั้งร่างกายและจิตใจก่อนขึ้นปฏิบัติงาน	3.84	.43
2.	ท่านได้เรียนรู้ในการสร้างสัมพันธภาพกับผู้ป่วย	3.81	.77
3.	ท่านได้เรียนรู้การปฏิบัติการพยาบาลที่คำนึงถึงศักดิ์ศรีและคุณค่าความเป็นมนุษย์	4.05	.74
4.	ท่านได้ฝึกทบทวนทักษะการปฏิบัติการพยาบาล	4.32	.66
5.	ท่านได้รับการพัฒนาความรู้ที่จะนำไปใช้ในการปฏิบัติงาน	4.03	.57
6.	ท่านรู้ว่าต้องปฏิบัติตนอย่างไรเมื่อต้องปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วย	3.85	.70
7.	ท่านรู้สึกมีความมั่นใจในการปฏิบัติการพยาบาลกับผู้ป่วย	3.94	.56
8.	ท่านรู้สึกว่าอาจารย์ดูแลเอาใจนักศึกษาก่อนเป็นอย่างดี	4.65	.48
9.	ท่านได้เรียนรู้การทำงานเป็นทีมในการดูแลผู้ป่วย	4.32	.59
10.	ท่านมีความตั้งใจต่อการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วย	4.51	.59
รวม		4.13	.35

อภิปรายผล

ตามวัตถุประสงค์การวิจัยดังนี้

1. ผลการเตรียมความพร้อมในการฝึกปฏิบัติการพยาบาลโดยใช้สถานการณ์จำลองเสมือนจริงพบว่า นักศึกษาพยาบาลรับรู้ความสามารถในการปฏิบัติการพยาบาลเพิ่มขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ทั้งนี้เนื่องด้วยนักศึกษามีความมั่นใจหรือมีความเชื่อมั่นในความสามารถของตนเองในการปฏิบัติการพยาบาลเพิ่มขึ้นภายหลังได้รับการเตรียมความพร้อมในการฝึกปฏิบัติการพยาบาลโดยใช้สถานการณ์จำลองเสมือนจริงที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยให้นักศึกษาแต่ละกลุ่มเข้าเรียนรู้จากสถานการณ์ ซึ่งเป็นการเตรียมความพร้อมด้านความรู้ ด้านเจตคติ และด้านทักษะในการปฏิบัติการพยาบาล เพื่อให้นักศึกษามีความพร้อมในการปฏิบัติการพยาบาลบนหอผู้ป่วย ซึ่งรูปแบบการสอนโดยใช้สถานการณ์จำลองเสมือนจริงสอดคล้องกับ แนวคิดการเรียนรู้ความสามารถตนเอง (Perceived self-efficacy) ของเบนดูรา⁶ เบนดูราเชื่อว่าคนที่บุคคลจะปฏิบัติพฤติกรรม

ใดขึ้นอยู่กับรับรู้ความสามารถตนเองซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการทางความคิดและเป็นตัวเชื่อมระหว่างความรู้และการกระทำ มีบทบาทสำคัญในการเป็นศูนย์กลางทางจิตใจและก่อให้เกิดความรู้สึกว่า “ฉันทำได้” การที่จะทำให้บุคคลเกิดการรับรู้และมีความเชื่อมั่นในความสามารถของตนเองในการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ด้วยความมุ่งมั่น พยายามที่จะกระทำเพื่อให้ได้ผลลัพธ์ที่คาดหวัง การรับรู้ความสามารถตนเอง มีผลต่อการกระทำพฤติกรรมของบุคคล บุคคลจะมีการตัดสินใจตลอดเวลาว่าจะกระทำพฤติกรรมใดในสถานการณ์ใด บุคคลจะเลือกปฏิบัติกิจกรรมที่ตนเองสามารถปฏิบัติได้ และหลีกเลี่ยงกิจกรรมที่เกินความสามารถของตนเอง เมื่อประเมินความสามารถของตนเองว่าสามารถกระทำได้ก็จะพยายามทำกิจกรรมนั้นด้วยความอดทน เมื่อพบกับอุปสรรค จะเป็นตัวกระตุ้นตนเองให้มีความพยายามมากขึ้นส่งผลให้ประสบผลสำเร็จ ในขณะที่บุคคลมีการประเมินความสามารถตนเองต่ำ ก็จะหลีกเลี่ยงงานหนักที่เกินความสามารถ มักเลือกทำงานที่ง่าย เมื่อเผชิญ

อุปสรรคก็จะเป็นความพยายามและเลิกการกระทำนั้น สำหรับในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการรับรู้ความสามารถในการปฏิบัติการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล ซึ่งหมายถึง การรับรู้ความสามารถ ความกล้า หรือความมั่นใจของนักศึกษาในการปฏิบัติการพยาบาล ให้สำเร็จลุล่วงตามที่กำหนดไว้หรือตั้งใจไว้ แม้จะมีเหตุการณ์ หรือสิ่งอื่นใดมาเป็นอุปสรรคก็ไม่ท้อถอย แต่ยังคงตั้งใจกระทำต่อไป จนกว่าจะประสบผลสำเร็จ ผู้รับบริการได้รับการบริการพยาบาลที่ถูกต้องตามหลักการและปลอดภัย ซึ่งประเมินจากการรับรู้ของนักศึกษา

จากขั้นสรุปและประเมินการเรียนรู้ (Debrief) ผู้เรียนได้ สะท้อนคิดสิ่งที่ตนเองปฏิบัติและได้เห็นเพื่อนปฏิบัติและนำมาเปรียบเทียบกับสิ่งที่ควรปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพนำมาใช้ในการวางแผนการพัฒนาตนเองในการที่จะนำความรู้ที่ถูกต้องไปใช้เมื่อขึ้นฝึกปฏิบัติจริงตามบทบาทของพยาบาล และสามารถเชื่อมโยงการปฏิบัตินั้นไปหาเนื้อหาวิชาที่เรียน และให้ผู้เรียนฝึกฝนจนเกิดความมั่นใจที่จะสามารถนำไปปฏิบัติได้ โดยตระหนักถึงคุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณวิชาชีพ ซึ่งการสอนโดยใช้สถานการณ์จำลองเสมือนจริงเป็นรูปแบบการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญรูปแบบหนึ่ง ลักษณะกระบวนการจัดกิจกรรมการสอนมีการกำหนดบทบาท ข้อมูล กติกา การเล่นที่สะท้อนความเป็นจริงโดยผู้สอนให้ผู้เรียนได้ลงมือเล่นในสถานการณ์และให้ข้อมูลที่มีสภาพคล้ายกับความเป็นจริงเพื่อศึกษาตัวแปรจำนวนมากที่มีความสัมพันธ์กันอย่างซับซ้อน⁶ ส่งผลให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และคุ้นชินก่อนที่จะก้าวไปสู่การปฏิบัติงานจริงบนหอผู้ป่วย โดยฝึกจากประสบการณ์ที่เห็นประจักษ์ชัดด้วยตนเอง และ เป็นวิธีสอนที่ผู้เรียนมีโอกาสฝึกทักษะกระบวนการต่างๆ จำนวนมาก เช่น กระบวนการปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น กระบวนการสื่อสาร กระบวนการตัดสินใจ กระบวนการแก้ปัญหาและกระบวนการคิด⁵ มีส่วนช่วยให้การรับรู้สมรรถนะและการมีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ของบุคคลเพิ่มสูงขึ้น

นอกจากนี้จากการวิเคราะห์ความคิดเห็นของนักศึกษาพบว่า การเตรียมความพร้อมในการฝึกปฏิบัติการพยาบาลโดยใช้สถานการณ์จำลองเสมือนจริง ทำให้การรับรู้ความสามารถตนเองสูงขึ้น ซึ่งการรับรู้ความสามารถตนเองเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการทางความคิดและเป็นตัวเชื่อมระหว่างความรู้และการกระทำ มีบทบาทสำคัญในการเป็นศูนย์กลางทางจิตใจและก่อให้เกิดความรู้สึกถึงความพยายาม มั่นใจคลายความกังวลและสามารถปฏิบัติการพยาบาลได้อย่างถูกต้องสอดคล้องกับการศึกษาของมัลลี คำคง และคณะ⁷ ที่ศึกษาผลของการเรียนรู้โดยใช้สถานการณ์จำลองต่อความมั่นใจในความสามารถของตนเองในการดูแลและช่วยฟื้นคืนชีพขั้นสูงสำหรับผู้ป่วยวิกฤติ-ฉุกเฉินของนักศึกษาพยาบาลพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีคะแนนเฉลี่ยความมั่นใจในความสามารถของตนเองสูงกว่าก่อนทดลองและสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และสอดคล้องกับสมจิตต์ สันธชัยและกันยารัตน์ อุบลวรรณ⁸ ที่อธิบายว่าการเรียนรู้โดยใช้สถานการณ์จำลองเสมือนจริงเป็นการเรียนรู้ที่ผู้เรียนเห็นการพยาบาลผู้ป่วยอย่างสมบูรณ์ สถานการณ์สามารถหยุดและทำซ้ำได้ เพื่อให้ผู้เรียนพัฒนาสมรรถนะในการปฏิบัติการพยาบาลจนเกิดความมั่นใจเพิ่มขึ้น ผู้เรียนสามารถทำงานร่วมกันเป็นทีมเรียนรู้ผ่านประสบการณ์ ที่เหมือนกัน ส่งผลให้การประเมินผลมีมาตรฐานเดียวกัน ผู้เรียน ได้รับข้อมูลป้อนกลับทันทีผ่านการสะท้อนคิดอย่างมีวิจารณ์ญาณเกี่ยวกับการตัดสินใจในการพยาบาล ทักษะปฏิบัติ การพยาบาล และการสื่อสารการเรียนรู้ผ่านสถานการณ์จำลองเสมือนจริงหลายๆ สถานการณ์ช่วยให้ผู้เรียนประยุกต์ทฤษฎีสู่การปฏิบัติเกิดความมั่นใจและความสามารถในการปฏิบัติการพยาบาลในสถานการณ์จริงมากขึ้น

2. หลังการเตรียมความพร้อมในการฝึกปฏิบัติการพยาบาลโดยใช้สถานการณ์จำลองเสมือนจริง พบว่า นักศึกษาพยาบาลมีความพึงพอใจต่อการเตรียมความพร้อมในการฝึกปฏิบัติการพยาบาลโดยใช้

สถานการณ์จำลองเสมือนจริงโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.13$, $SD=.35$) ความพึงพอใจเป็นทัศนคติอย่างหนึ่งที่มีลักษณะ เป็นนามธรรม ซึ่งเป็นความรู้สึกส่วนตัวที่เป็นสุขเมื่อได้รับการตอบสนองความต้องการของตนในสิ่งที่ขาดหายไป และเป็นสิ่งที่กำหนดพฤติกรรมในการแสดงออกของบุคคลที่มี ผลต่อการเลือกที่จะปฏิบัติในกิจกรรมนั้นๆ ความพึงพอใจจะทำให้บุคคลเกิดความสุขสบายใจหรือ ตอบสนองความต้องการทำให้เกิดความสุข รวมทั้งสภาพแวดล้อมต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เป็นปัจจัยทำให้ เกิดความพึงพอใจหรือไม่พึงพอใจทั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของพนิดา⁹ ได้ศึกษาวิจัยเรื่องประสิทธิผลของการเตรียมการฝึกภาคปฏิบัติเพื่อพัฒนาทักษะการช่วยคลอดปกติของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิต วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนครศรีธรรมราช พบว่าการเตรียมความพร้อมก่อนการขึ้นฝึกปฏิบัติการช่วยคลอดไม่มีความสัมพันธ์กับผลการทดสอบความสามารถในการช่วยคลอดในคลินิก แต่พบว่าการเตรียมความพร้อมของนักศึกษามีความสัมพันธ์ทางบวกกับความพึงพอใจกับกิจกรรมการเตรียมความพร้อมที่จัดให้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การเตรียมความพร้อมในการฝึกปฏิบัติการพยาบาลโดยใช้สถานการณ์จำลองเสมือนจริงจึงเป็นตัวกระตุ้นให้นักศึกษาเกิดการตื่นตัวในการเรียนรู้ประสบการณ์ใหม่ และเชื่อมโยงความรู้จากการเรียนทฤษฎีสู่การปฏิบัติ จากนั้นจึงเกิดการเตรียมความพร้อม ซึ่งแสดงถึงการปรับตัวให้พร้อมเพื่อการปฏิบัติงานหรือแสดงพฤติกรรมนั้น ทำให้นักศึกษามีความพึงพอใจในการเรียนการสอนโดยใช้สถานการณ์จำลองเสมือนจริง ซึ่งสอดคล้องที่ศนาแซมมณี¹⁰ ที่กล่าวถึงข้อดีของการสอนโดยใช้สถานการณ์จำลองเสมือนจริง ว่าเป็นวิธีสอนที่ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้สูงมาก ผู้เรียนได้เรียนอย่างสนุกสนาน การเรียนรู้มีความหมายต่อตัวผู้เรียน เป็นวิธีสอนที่ผู้เรียนมีโอกาสฝึกทักษะกระบวนการต่างๆ จำนวนมากเช่น กระบวนการปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น กระบวนการสื่อสาร

กระบวนการตัดสินใจกระบวนการแก้ปัญหาและกระบวนการคิด³ สอดคล้องกับงานวิจัยของผกาภาส¹⁰ การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนโดยใช้สถานการณ์จำลองวิชาการดูแลรักษาผู้บาดเจ็บฉุกเฉิน นักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรเวชกิจฉุกเฉิน วิทยาลัยพยาบาลพระจอมเกล้า จังหวัดเพชรบุรี กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรเวชกิจฉุกเฉิน โดยใช้สถานการณ์จำลอง 8 สถานการณ์ ผลการวิจัยพบว่าค่าเฉลี่ยคะแนนความสามารถในการดูแลรักษาผู้บาดเจ็บฉุกเฉินของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรเวชกิจฉุกเฉินทุกด้านหลังการทดลอง สูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดการเรียนการสอนโดยใช้สถานการณ์จำลองโดยรวมอยู่ในระดับดีมากและจากการวิเคราะห์เชิงเนื้อหาพบว่าผู้เรียนมีความพึงพอใจจากการเรียนที่สนุกเรียนรู้จากสถานการณ์จริงสามารถนำข้อบกพร่องมาพัฒนาปรับปรุงและนำไปใช้จริงในการฝึกปฏิบัติการบนหอผู้ป่วย

จากผลการวิจัยพบว่าข้อรายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ อาจารย์ดูแลเอาใจนักศึกษเป็นอย่างดีอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.65$, $SD=.48$) รองลงมาคือมีความตั้งใจต่อการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.51$, $SD=.59$) ทั้งนี้อธิบายได้ว่า ปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการจัดกิจกรรมการสอนโดยใช้สถานการณ์จำลองเสมือนจริงคือผู้สอนควรมีประสบการณ์และเข้าใจเกี่ยวกับสถานการณ์จำลองเป็นอย่างดีเพราะผู้เรียนอาจจะไม่เข้าใจหรือไม่มีประสบการณ์ในการเรียนรู้ ดังนั้นผู้สอนจึงเป็นบุคคลที่มีบทบาทในการที่จะอธิบายถึงแนวคิดที่เกิดจากการเรียนรู้ และผู้สอนจะต้องเป็นผู้ดูแลการเล่นตั้งแต่เริ่มต้นไปจนถึงสิ้นสุด พร้อมกับวิเคราะห์ผลที่เกิดจากการเรียนรู้อย่างถูกต้องชัดเจน และในระหว่างการทำเนิกรกิจกรรมผู้สอนควรมีการกระตุ้นให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ และเมื่อสิ้นสุดกิจกรรมการเรียนรู้ควรมีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในสถานการณ์จำลองที่ได้เรียนรู้ ซึ่งในขั้นตอนนี้ผู้สอน

ควรที่จะเข้าใจและคำนึงถึงพื้นฐานการเรียนรู้ที่แตกต่างกันของผู้เรียนแต่ละคนด้วย⁵

นอกจากนี้ผลการวิจัยพบว่านักศึกษาพยาบาลมีความพึงพอใจต่อการเตรียมความพร้อมในการปฏิบัติการพยาบาลบนหอผู้ป่วย ข้อรายการที่ค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือท่านได้เรียนรู้ในการสร้างสัมพันธภาพกับผู้ป่วย อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.81$, $SD=.77$) ทั้งนี้อธิบายได้ว่าการเตรียมความพร้อมในการฝึกปฏิบัติการพยาบาลโดยใช้สถานการณ์จำลองเสมือนจริงในครั้งนี้ พฤติกรรมที่คาดหวังต้องการให้นักศึกษาฝึกการสร้างสัมพันธภาพกับผู้ป่วย โดยการประเมินสภาพผู้ป่วยและการรายงานอาการผิดปกติกับครูพี่เลี้ยงและแพทย์ พบว่าการใช้หุ่นจำลอง (SimMan) แม้ว่าจะสามารถโต้ตอบได้ แต่ไม่สามารถแสดงสีหน้า และอาการผิดปกติได้เหมือนผู้ป่วยจริงได้ทั้งหมด ทำให้ผู้เรียนต้องจินตนาการเอง และคิดว่ายังเป็นหุ่นจำลองไม่ใช่ผู้ป่วยจริง และจากการวิเคราะห์เนื้อหาผู้เรียนรู้ว่าเป็นหุ่นไม่ใช่คนจริงไม่สามารถตอบโต้ได้จึงมีค่าคะแนนเรียนรู้ในการสร้างสัมพันธภาพกับผู้ป่วยต่ำที่สุด

ข้อเสนอแนะ

1. ควรเพิ่มสถานการณ์เรื่องการสร้างสัมพันธภาพกับผู้ป่วยเพื่อการปฏิสัมพันธ์ที่ระหว่างผู้รับและผู้ให้บริการ (Relationship Model) การเตรียมความพร้อมในการฝึกปฏิบัติการพยาบาล เพื่อลดความรู้สึกลัวและวิตกกังวลในการสร้างสัมพันธภาพกับผู้ป่วยที่อาจเกิดขึ้นในระยะเริ่มต้นและอาจเป็นอุปสรรคขัดขวางมิให้การสร้างสัมพันธภาพบรรลุตามเป้าหมายหรือกลัวว่าจะช่วยเหลือผู้รับบริการไม่ได้

2. ควรพัฒนาสมรรถนะครูให้มี ความรู้ ความดีและความสามารถ ตามบทบาทครู (Facilitator) ในการใช้สถานการณ์จำลองเสมือนจริงเพื่อการบรรลุตามวัตถุประสงค์การเรียนการสอน

3. ควรจัดการเรียนการสอนโดยใช้สถานการณ์จำลองเสมือนจริงในสถานการณ์/ปฏิบัติการพยาบาลที่ไม่สามารถปฏิบัติทวนกลับได้เช่นการ CPR ฝึกกระบวนการสื่อสาร กระบวนการคิดตัดสินใจกระบวนการแก้ปัญหาที่มีภาวะเสี่ยง (Risk Model) เนื่องจากในการปฏิบัติการพยาบาลในเรื่องดังกล่าวมีผลต่อชีวิตและสิทธิผู้ป่วย

References

1. Chaichanarungreang W, et.al. The effect of the preparation to practical training on knowledge, attitudes and skills to care for people with health problems, 3rd year nursing students , Buddha College of Nursing, Praboromarajchanok, Ministry Ministry of Health. 2017.(in Thai).
2. Jamjang S, Autthamatakul V. Factors influencing the availability of nursing on the wards and the achievement of 2nd years nursing students, Borommarajonnani College of Nursing, Ratchaburi. Praboromarajchanok Institute, Ministry Ministry of Healt. 2010. (in Thai).
3. Jamjang S, Autthamatakul V. The Effect of Readiness Preparation for Nursing Pactice in Ward of 2nd year nursing students. Borommarajonnani College of Nursing,Ratchaburi. Praboromarajchanok Institute, Ministry Ministry of Healt. 2010. (in Thai).
4. Cruickshank, Dan (editor), Erik Gunner Asplund London: Architected Journal, 1988.
5. Khemmani T. Teaching knowledge to the learning process effective.10th ed. Bangkok: Chulalongkorn University Press; 2009. (in Thai).

6. Bandura, A. Self-efficacy: The exercise of control. New York: W.H. Freeman and Company. 1997.
7. Kumkong M, et al. Effects of simulation- based learning on perceived self- efficacy in providing nursing care for advanced life support to patients with critical illness or emergency condition among nursing students. The southern college network journal of nursing and public health. 2016;3(3) :52-64.(in Thai).
8. Sinthuchai S, Ubolwan K. Fidelity simulation based learning: implementation to learning. Journal of the royal Thai army nurses. 2017;18 (1):29-38.(in Thai).
9. Ratanaprom P, Tanutakit J. Effectiveness of practice preparation for development. Nursing care for normal students. Boromarajonani College of Nursing Nakhon Si Thammarat. Research Report on Boromarajonani College of Nursing Nakhon Si Thammarat, Ministry of Public Health, 2009.
10. Tharakorn P, Thongpet C. Development model of teaching the situation. Model of emergency care Student Emergency Medical Examinations